

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

Folketingets Socialudvalg

Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 7. oktober 2014

Tlf. 33 92 93 00
Fax. 33 93 25 18
E-mail sm@sm.dk

Sagsnr. 2014 - 6710

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 17. juli 2014 følger hermed ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forholds endelige svar på spørgsmål nr. 485 (SOU alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Spørgsmål nr. 485:

"Vil ministeren kommentere artiklen "Jurist: Man glemmer de mandlige tvangsarbejdere" bragt på www.dr.dk den 4. juli 2014 samt redegøre for, hvilke initiativer der findes målrettet gruppen af tvangsarbejdere i Danmark - både dem som, man mener, er handlede, og dem der ikke er, samt hvilke initiativer ministeren planlægger på området."

Svar:

Regeringen lægger stor vægt på at bekæmpe menneskehandel, og indsatsen går på tværs af en række forskellige myndigheder. Der er derfor indhentet bidrag fra Beskæftigelsesministeriet og Justitsministeriet til besvarelsen af dette spørgsmål.

"Handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel 2011-2014" danner rammen for regeringens indsats imod menneskehandel. I handlingsplanen fokuseres der blandt andet på personer handlet til tvangsarbejde. Center Mod Menneskehandel (CMM) i Socialstyrelsen er ansvarlig for at sikre den sociale indsats overfor ofre for menneskehandel og for at koordinere samarbejdet mellem sociale organisationer, myndigheder og andre relevante aktører.

I henhold til handlingsplanen kan ofre for menneskehandel få følgende tilbud: Beskyttet opholdssted med pædagogisk støtte, fast kontaktperson fra CMM, gratis juridisk bistand, gratis adgang til læge, jordemoder, tandlæge, psykologhjælp eller anden sundhedsfremmende assistance og frivillig forbedret hjemsendelse og støtte til reintegration i hjemlandet.

CMM indgår i et tæt samarbejde med forskellige offentlige organisationer og NGO'er på området for at sikre en bred vifte af tilbud til ofre. Konkret sagsarbejde sker derfor ofte i samarbejde med forskellige NGO'er, der arbejder med menneskehandel fx Pro Vest, Reden International, Hope Now og Røde Kors.

CMM har ligeledes initieret samarbejdsfora med myndigheder som SKAT, politi, Erhvervs- og Vækstministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Justitsministeriet og Arbejdstilsynet. Derudover har CMM samarbejde med fagforeninger og andre relevante aktører, der har fokus på tvangsarbejde i Danmark. Der er endvidere oprettet en national referencegruppe og regionale referencegrupper på menneskehandelsområdet, bl.a. med deltagelse af politi, SKAT og fagforeninger, hvor der bl.a. er fokus på forholdene for udenlandske migrantarbejdere. Målene med dette arbejde er at skærpe fokus på og samarbejde om at forebygge menneskehandel generelt, herunder menneskehandel til tvangsarbejde og at identificere og assistere de ofre, der måtte være i Danmark.

Som et led i at forebygge menneskehandel, herunder menneskehandel til tvangsarbejde og at identificere og hjælpe ofre, står CMM bag forskellige initiativer under regeringens handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel. Disse aktiviteter dækker blandt andet:

- Oplysningskampagne med vandrestillingen; "Det du ikke ser", der kører fra maj 2014-januar 2015. På udstillingen er der både cases om menneskehandel til prostitution og menneskehandel til tvangsarbejde.
- National hotline til ofre eller andre, der har mistanke om menneskehandel.
- Pjecen "Bliver du udnyttet på din arbejdsplads", udgivet på 9 forskellige sprog.
- Undervisning af fagpersoner og organisationer om menneskehandel.
- Deltagelse i det internationale samarbejde: "Cooperate Social Responsibility (CSR) to Prevent Trafficking for Labour Exploitation". Herunder udvikling af guidelines på området - et oplysnings-, risikostyrings- og forebyggelsesværktøj for virksomheder.
- Side-event på CSR Award oktober 2014, hvor guidelines til forebyggelse af tvangsarbejde vil blive lanceret. Deltagerne er virksomheder, arbejdsgiver- og brancheorganisationer.
- Konference med fokus på menneskehandel til tvangsarbejde i efteråret 2014. Deltagere er bl.a. beslutningstagere og repræsentanter for arbejdsmarkedsparter og myndigheder involveret i regulering/monitoring af arbejdsmarkedet og NGO'er, der arbejder med problemfeltet.

I 2012 udgav Socialstyrelsen rapporten "Menneskehandel til tvangsarbejde i Danmark? - Migrations - og arbejdsvilkår for en gruppe migrantarbejdere beskæftiget i rengøringsbranchen, i den grønne sektor eller som au pair". I rapporten præsenteres konklusioner fra tre rapporter samt en tværgående analyse af emneområdet menneskehandel til tvangsarbejde i Danmark.

Beskæftigelsesministeriet oplyser følgende:

"Arbejdstilsynet har i forbindelse med tilsynet på landets virksomheder en generel forpligtelse til at indberette til andre myndigheder, såfremt de tilsynsførende bliver opmærksomme på forhold, der må antages at stride imod andre myndigheders regler. Da tvangsarbejde er omfattet af straffeloven, vil Arbejdstilsynet således kontakte politiet, hvis den tilsynsførende bliver opmærksom på forhold, der indikerer, at der er tale om tvangsarbejde.

Arbejdstilsynet har stort fokus på at finde indikationer på tvangsarbejde. Arbejdstilsynet har indgået en samarbejdsaftale med Center mod Menneskehandel (CMM), Rigspolitiet, SKAT, Udlændingestyrelsen og Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering i marts 2012, for at bidrage til, at flere ofre for menneskehandel til tvangsarbejde identificeres og får støtte, at bagmændene retsforfølges, og at menneskehandel på danske arbejdspladser og i private hjem forebygges.

I samarbejde med CMM har Arbejdstilsynet fået udarbejdet en række indikatorer, som Arbejdstilsynet i forbindelse med det almindelige tilsyn anvender til at identificere tilfælde af tvangsarbejde og/eller menneskehandel. Hvis Arbejdstilsynet finder, at alvorligheden af indikatorerne er markant, så kan der være tale om menneskehandel til tvangsarbejde, og i disse tilfælde kontakter Arbejdstilsynet politi og CMM og giver dem de relevante oplysninger.

I regi af FN's Internationale Arbejdsorganisation, ILO, lykkedes det desuden under dette års Arbejdskonference i Geneve at nå til enighed om en styrket indsats mod afskaffelse af tvangsarbejde. Der blev således vedtaget en protokol med en supplerende henstilling til ILO-konvention nr. 29 angående tvunget og pligtmæssigt arbejde. Hensigten er at styrke forebyggelsen af tvangsarbejde og beskyttelsen af arbejdstagere samt at give ofre adgang til retsmidler, herunder kompensation. ILO-konvention nr. 29 er blandt ILO's mest ratificerede konventioner og er tillige en såkaldt kernekonvention med status som menneskerettighed.

En enig dansk delegation, herunder med deltagelse fra arbejdsgiver- og arbejdstagerside, stemte for vedtagelsen af de nye instrumenter. Herefter skal en dansk ratifikation af protokollen overvejes, hvilket vil ske i samråd med arbejdsmarkedets parter og i regi af det faste ILO-udvalg under Beskæftigelsesministeriet. I tilknytning hertil vil der ske en gennemgang af den danske retstilstand."

Justitsministeriet oplyser følgende:

”Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet:

”Rigspolitiet skal indledningsvis generelt bemærke, at indsatsen mod menneskehandel er et prioriteret indsatsområde for politiet, og at politiet til stædighed arbejder på at optimere indsatsen.

Indsatsen mod menneskehandel har således siden 2001 været et af de kriminalitetsområder, som er genstand for en systematisk og landsdækkende politimæssig monitorering forankret i Rigspolitiets Nationale Efterforskningscenter (NEC).

Med henblik på at kunne gennemføre en indsats, der er tilpasset de lokale forhold og det lokale kriminalitetsbillede, har indsatsen mod menneskehandel siden 2011 været forankret i de enkelte politikredse med understøttelse af Rigspolitiet.

I forhold til personer, som er handlet til tvangsarbejde, skal Rigspolitiet bemærke, at der siden 2009 har været et øget fokus på denne persongruppe, og at samarbejdet mellem relevante parter, herunder politi, Center Mod Menneskehandel (CMM), SKAT, Arbejdstilsynet, fagbevægelsen og brancheorganisationer, som følge heraf er styrket. Der er således også et øget fokus på denne persongruppe fra politiets side i forbindelse med f.eks. fair-play-aktioner og social dumpingaktioner og i forbindelse med andre politiforretninger, hvor illegale udlændinge traditionelt træffes. Det bemærkes i den forbindelse, at polititjenestemænd, som deltager i sådanne målrettede aktioner, undervises i indikatorer på tvangsarbejde.

Rigspolitiet kan endvidere generelt oplyse, at når politiet møder en person, som vurderes at være potentielt handlet – det være sig på gaden eller i forbindelse med en målrettet aktion – kontaktes CMM, som medvirker til at identificere ofre for menneskehandel, og som koordinerer den sociale indsats i forhold til identificerede ofre.

Det bemærkes i den forbindelse, at det følger af regeringens handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel 2011-2014, at bl.a. personer, der er handlet til tvangsarbejde, grundlæggende befinder sig i en sårbar situation, hvor der kan være behov for støtte og vejledning, selv om de ikke umiddelbart kan identificeres som handlede. I tilfælde af tvivl om, hvorvidt en person er handlet, skal tvivlen komme det mulige offer til gode, og den pågældende skal have tilbud om støtte og hjælp.

Det følger videre af handlingsplanen, at ofre for menneskehandel skal have klar besked om deres rettigheder og de tilbud og muligheder for hjælp og bistand, som de har i Danmark. En person skal således have tilbud om støt-

te og hjælp, hvis den pågældende betragtes som offer for menneskehandel, uanset at der ikke måtte blive indledt nogen efterforskning mod bagmændene.

Rigspolitiet kan afslutningsvis oplyse, at Rigspolitiet i juni 2014 udsendte en revideret vejledning til politikredsene vedrørende indsatsen mod menneskehandel, som bl.a. indeholder en generel beskrivelse af indsatsområdet, herunder i forhold til indikatorer på menneskehandel og myndighedssamarbejde, og politikredsenes opgaver i forbindelse med indsatsen.”

Justitsministeriet kan henholde sig til udtalelsen fra Rigspolitiet.

Justitsministeriet kan i øvrigt oplyse, at udlændingelovens bestemmelser om beskyttelse af ofre for menneskehandel er kønsneutrale, og de gælder således både for mænd og kvinder.”

Det kan desuden bemærkes, at den eksisterende handlingsplan til bekæmpelse af menneskehandel udløber med udgangen af 2014. Som følge af satspuljeaftalen for 2014 er der dog afsat en overgangsbevilling til at videreføre indsatsen i første halvår af 2015. Af satspuljeaftalen for 2014 fremgår det også, at den fremtidige indsats mod menneskehandel skal drøftes ved forhandlingerne om satspuljen for 2015.

Manu Sareen

/ Mette Kaae Hansen